

PREPORUKA VIJEĆA**od 13. srpnja 2018.****o Nacionalnom programu reformi Ujedinjene Kraljevine za 2018. i davanje mišljenja Vijeća o Programu konvergencije Ujedinjene Kraljevine za 2018.**

(2018/C 320/27)

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 121. stavak 2. i članak 148. stavak 4.,

uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EZ) br. 1466/97 od 7. srpnja 1997. o jačanju nadzora stanja proračuna i nadzora i koordinacije ekonomskih politika ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 9. stavak 2.,

uzimajući u obzir preporuku Europske komisije,

uzimajući u obzir rezolucije Europskog parlamenta,

uzimajući u obzir zaključke Europskog vijeća,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za zapošljavanje,

uzimajući u obzir mišljenje Gospodarskog i financijskog odbora,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za socijalnu zaštitu,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za ekonomsku politiku,

budući da:

- (1) Komisija je 22. studenoga 2017. donijela Godišnji pregled rasta, čime je označen početak europskog semestra za koordinaciju ekonomskih politika za 2018. Posebna je pozornost posvećena europskom stupu socijalnih prava, koji su Europski parlament, Vijeće i Komisija proglasili 17. studenoga 2017. Prioritete Godišnjeg pregleda rasta potvrdilo je Europsko vijeće 22. ožujka 2018. Komisija je 22. studenoga 2017. na temelju Uredbe (EU) br. 1176/2011 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾ donijela i Izvješće o mehanizmu upozoravanja, u kojem Ujedinjena Kraljevina nije utvrđena kao jedna od država članica za koje je potrebno provesti detaljno preispitivanje.
- (2) Izvješće za Ujedinjenu Kraljevinu za 2018. objavljeno je 7. ožujka 2018. U izvješću je ocijenjen napredak Ujedinjene Kraljevine u smislu preporuka za pojedinu zemlju koje je Vijeće donijelo 11. srpnja 2017. ⁽³⁾, mjere poduzete kao odgovor na preporuke za pojedinu zemlju donesene prethodnih godina te napredak Ujedinjene Kraljevine u ostvarenju njezinih nacionalnih ciljeva u okviru strategije Europa 2020.
- (3) Ujedinjena Kraljevina obavijestila je 29. ožujka 2017. Europsko vijeće o namjeri da istupi iz Europske Unije. Osim u slučaju da se ratificiranim sporazumom o povlačenju utvrdi drugi datum ili da Europsko vijeće u skladu s člankom 50. stavkom 3. Ugovora o Europskoj uniji u dogovoru s Ujedinjenom Kraljevinom jednoglasno odluči da se Ugovori prestaju primjenjivati od kasnijeg datuma, sve primarno i sekundarno zakonodavstvo Unije prestat će se primjenjivati na Ujedinjenu Kraljevinu 30. ožujka 2019. u 00:00 prema srednjoeuropskom vremenu. Ujedinjena Kraljevina će tada postati treća zemlja. U tijeku su pregovori kako bi se osiguralo uredno povlačenje Ujedinjene Kraljevine, uključujući prijelazno razdoblje do kraja 2020. tijekom kojeg će se zakonodavstvo Unije primjenjivati na Ujedinjenu Kraljevinu i u njoj.
- (4) Ujedinjena Kraljevina je 30. travnja 2018. dostavila svoj Nacionalni program reformi za 2018. i svoj Program konvergencije za 2018. Uzimajući u obzir njihovu povezanost, oba su programa ocijenjena istodobno.

⁽¹⁾ SL L 209, 2.8.1997., str. 1.

⁽²⁾ Uredba (EU) br. 1176/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenoga 2011. o sprečavanju i ispravljanju makroekonomskih neravnoteža (SL L 306, 23.11.2011., str. 25.).

⁽³⁾ SL C 261, 9.8.2017., str. 1.

- (5) Pri programiranju u okviru europskih strukturnih i investicijskih fondova („ESI fondovi”) za razdoblje 2014. – 2020. u obzir su uzete relevantne preporuke za pojedine zemlje. Kako je predviđeno člankom 23. Uredbe (EU) br. 1303/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾, ako je pri provedbi relevantnih preporuka Vijeća potrebna potpora, Komisija može zatražiti od države članice da preispita svoj sporazum o partnerstvu i relevantne programe i predloži izmjene u vezi s njima. Komisija je dostavila dodatne pojedinosti o tome kako bi iskoristila tu odredbu u smjernicama o primjeni mjera kojima se učinkovitost ESI fondova povezuje s dobrim gospodarskim upravljanjem.
- (6) Ujedinjena Kraljevina trenutačno je obuhvaćena preventivnim dijelom Pakta o stabilnosti i rastu te podliježe prijelaznom pravilu o dugu. Vlada u svojem Programu konvergencije za razdoblje 2017. – 2018. očekuje pad ukupnog deficita s 2,2 % BDP-a u razdoblju 2017. – 2018. na 1,8 % BDP-a razdoblju 2018. – 2019., odnosno na 1,7 % BDP-a u razdoblju 2019. – 2020. U Programu konvergencije ne navodi se srednjoročni proračunski cilj. Prema Programu konvergencije očekuje se da će se udio duga opće države u BDP-u uglavnom stabilizirati na približno 85,5 % između razdoblja 2017. – 2018. i 2019. – 2020. te potom pasti na 84,8 % BDP-a u razdoblju 2021. – 2022. Makroekonomski scenarij na kojem se temelje te proračunske projekcije uvjerljiv je. Iako su mjere potrebne za ostvarenje planiranog ciljnog deficita općenito precizno utvrđene, sve jači pritisci na rashode vlade u brojnim područjima predstavljaju rizik za ostvarenje planiranog smanjenja deficita.
- (7) Vijeće je 11. srpnja 2017. preporučilo Ujedinjenoj Kraljevini da osigura da stopa nominalnog rasta neto primarnih državnih rashoda ⁽²⁾ u razdoblju 2018. – 2019. ne premaši 1,8 %, što odgovara godišnjoj strukturnoj prilagodbi od 0,6 % BDP-a. Istovremeno je Vijeće navelo da je potrebno uzeti u obzir da je cilj postići smjer fiskalne politike koji doprinosi jačanju postojećeg oporavka te osiguravanju održivosti javnih financija Ujedinjene Kraljevine. Prema proljetnoj prognozi Komisije iz 2018. postoji rizik određenog odstupanja od zahtjeva preventivnog dijela Pakta o stabilnosti i rastu u razdoblju 2018. – 2019.
- (8) S obzirom na to da je omjer duga opće države Ujedinjene Kraljevine veći od 60 % BDP-a i predviđeni jaz outputa iznosi 0,4 %, prema zajednički dogovorenoj matrici prilagodbe zahtjevâ u okviru Pakta o stabilnosti i rastu, stopa nominalnog rasta neto primarnih državnih rashoda u razdoblju 2019. – 2020. ne bi trebala biti viša od 1,6 %, što odgovara godišnjoj strukturnoj prilagodbi od 0,6 % BDP-a. Ne bude li promjene u politikama, predviđa se da će Ujedinjena Kraljevina ispuniti taj zahtjev u razdoblju 2019. – 2020. Na prvi se pogled predviđa da će Ujedinjena Kraljevina u razdoblju 2018. – 2019. i u razdoblju 2019. – 2020. poštovati prijelazno pravilo o dugu kao posljedica dopuštenoga godišnjeg odstupanja od 0,25 % BDP-a. Općenito, Vijeće smatra da Ujedinjena Kraljevina počevši od razdoblja 2018. – 2019. treba biti spremna poduzeti dodatne mjere kako bi se poštovala odredbe Pakta o stabilnosti i rastu.
- (9) Godišnja neto stambena ponuda i dalje se povećava zahvaljujući brojnim vladinim inicijativama za poticanje tržišta stambenih nekretnina i cikličkog oporavka. Međutim, ponuda je i dalje znatno ispod procjene potražnje te se Ujedinjena Kraljevina i dalje suočava s ozbiljnim izazovom da osigura dovoljnu količinu stambenih nekretnina. To je povezano s vrlo strogim i složenim propisima o tržištu zemljišta. Nedostatak stambenih nekretnina i visoki troškovi stanovanja poseban su problem u područjima s velikom potražnjom koja raste, primjerice u urbanim središtima i oko njih. Vlada je svjesna tog problema te je odredila niz ambicioznih ciljeva kako bi u sljedećim godinama povećala ponudu. Istovremeno, vlada je ponovno potvrdila svoju predanost ograničavanju izgradnje oko urbanih središta. Stopa vlasništva nad stambenim nekretninama znatno se smanjila kod mladih osoba, što doprinosi međugeneracijskoj nejednakosti.
- (10) Produktivnosti rada niska je i stagnira. Veliki dijelovi gospodarstva razmjerno su neuspješni u pogledu glavnih pokretača produktivnosti – vještina, ulaganja i učinkovitih poslovnih procesa. Cestovne, željezničke i zrakoplovne mreže u Ujedinjenoj Kraljevini suočene su sa znatnim i sve jačim pritiskom na kapacitete.
- (11) Premda su ukupne brojke koje se odnose na tržište rada i dalje pozitivne za većinu parametara, stalno je prisutna zabrinutost zbog kvalitete nekih oblika zaposlenja. Riječ je o problemima povezanim s razvojem vještina, određenim netipičnim oblicima rada, dohotkom, produktivnošću, sudjelovanjem na tržištu rada i siromaštvom radno sposobnog stanovništva. O svim tim pitanjima najavljene su znatne promjene politika. Usklađenost

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 1303/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o utvrđivanju zajedničkih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu, Kohezijskom fondu, Europskom poljoprivrednom fondu za ruralni razvoj i Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo i o utvrđivanju općih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu, Kohezijskom fondu i Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo te o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1083/2006 (SL L 347, 20.12.2013., str. 320.).

⁽²⁾ Neto primarni državni rashodi sastoje se od ukupnih državnih rashoda bez rashoda za kamate, rashoda za programe Unije koji su u cijelosti pokriveni prihodima iz fondova Unije i nediskrecijskih promjena u rashodima za naknade za nezaposlenost. Nacionalno financirane bruto investicije u fiksni kapital izgladuju se za četverogodišnje razdoblje. Uračunane su diskrecijske mjere na prihodovnoj strani ili povećanja prihoda propisana zakonom, dok se jednokratne mjere na prihodovnoj i rashodovnoj strani poništavaju.

povezanih politika od ključne je važnosti. Kada je riječ o vještinama, naglasak je dosad uglavnom bio na naukovanjima i reformama tehničkog obrazovanja. Naglaskom na njihovoj kvaliteti ostvario bi se održivi multiplikacijski učinak za društvo i gospodarstvo. Ujedinjena Kraljevina jedna je od država članica koje su već ispunile više od dvije trećine nacrtanog kriterija u europskom okviru za kvalitetna i učinkovita naukovanja, stoga je moguće određivanje i praćenje ciljeva kvalitete, primjerice praćenjem osoba s diplomom. Za potrebe cjeloživotnog učenja potrebna su sredstva razmjerna sredstvima za naukovanja i nove tehničke kvalifikacije (tzv. T-Levels) za osobe koje su napustile školovanje, a posebno za one koji nisu napredovali dalje od početničkih radnih mjesta.

- (12) Potrebno je posvetiti pozornost i pitanjima iz područja socijalne zaštite i uključenosti. Počinju se provoditi reforme skrbi o djeci, ali će im možda trebati posvetiti veću pozornost, posebno za djecu mlađu od tri godine. Učinak nekih reformi i smanjenja rashoda u području socijalne skrbi tek se treba u potpunosti osjetiti, posebno na zaposlene obitelji.
- (13) Komisija je u okviru europskog semestra 2018. provela sveobuhvatnu analizu ekonomske politike Ujedinjene Kraljevine i objavila je u Izvješću za Ujedinjenu Kraljevinu za 2018. Ocijenila je i Program konvergencije za 2018., Nacionalni program reformi za 2018. te mjere poduzete nakon preporuka upućenih Ujedinjenoj Kraljevini prethodnih godina. Komisija je u obzir uzela ne samo njihovu važnost za održivu fiskalnu i socioekonomsku politiku u Ujedinjenoj Kraljevini nego i opseg njihove usklađenosti s pravilima i smjernicama Unije jer je potrebno unaprijediti opće ekonomsko upravljanje u Uniji na način da se na razini Unije doprinosi budućim nacionalnim odlukama.
- (14) Uzimajući u obzir tu ocjenu, Vijeće je ispitalo Program konvergencije za 2018. i njegovo je mišljenje ⁽¹⁾ posebno navedeno u preporuci 1. u nastavku.

PREPORUČUJE da Ujedinjena Kraljevina u 2018. i 2019. poduzme djelovanja kojima je cilj:

1. Osigurati da stopa nominalnog rasta neto primarnih državnih rashoda u razdoblju 2019. – 2020. ne premašuje 1,6 %, što odgovara godišnjoj strukturnoj prilagodbi od 0,6 % BDP-a.
2. Povećati ponudu stambenih nekretnina, posebno u područjima u kojima je potražnja najveća, među ostalim i dodatnim reformama sustava prostornog planiranja.
3. Riješiti pitanje razvoja vještina utvrđivanjem ciljeva u pogledu kvalitete i učinkovitosti naukovanja i ulaganjem u usavršavanje već zaposlenih osoba.

Sastavljeno u Bruxellesu 13. srpnja 2018.

Za Vijeće
Predsjednik
H. LÖGER

⁽¹⁾ Na temelju članka 9. stavka 2. Uredbe (EZ) br. 1466/97.